

LIBRES LA RESSENYA
Tots els dimonis són aquí,
 de Pere Antoni Pons:
 "Un relat sòlid i molt
 entretingut, que sap usar
 els esquers de la literatura
 de gènere" / 1

ENTREVISTA AMB
GERVASIO SÁNCHEZ:
 "La desaparició forçosa
 és pitjor que la mort" / 3

La llengua
 a l'abast

Per JAUME CORBERA

«Tant *apropar(-se)* com
creuar 'travessar' varen ser
 admesos per Fabra
 i gaudeixen del beneplàcit
 normatiu, però farem bé
 d'evitar-los i recuperar
 la genuïtat d'*acostar(-se)*
 i *travessar*» / 6

CINEMA

No tinguis por:
 "La contradictòria emoció
 d'un gest que ens fer perquè
 transmet un dolor terrible
 alhora que s'erigeix
 en rotunda lliçó estètica" / 7

L'ESPÍRIT

ZONNCULTURNL

Un misteri: la desaparició d'una al·lota en un poble mallorquí. I un home esqueixat que busca redimir-se d'un daltabaix i alhora aclarir l'enigma: Ricard Rosenthal, un dels punts forts del relat. I uns ambients tèrbols, mitges veritats, intuïcions que s'esfumen, pistes falses, converses farcides d'emocions que palpen, llegendes i històries del passat

riosida: no hi trobem ni una gota d'artificiositat impostada ni d'enclaustrament mal disfressat. La sensació de veritat que batega sota una història que, en principi, no podria ser més novel·lesca és un dels incentius principals d'aquest llibre.

TOTS ELS DIMONIS SÓN AQUÍ

Un relat escrit amb pols, delicat i savi

Pons sembla que tenia la vista més aviat dirigida a la filmoteca que a la biblioteca; la novel·la sovint sembla estar més condicionada, o sostinguda, per la tradició cinematogràfica que no per la novel·la, com si l'autor certament ja tingués assumit que Coppola, Scorsese i David Lynch són tan decisius per a la nostra tradició -com a creadors i consumidors d'art en majúscules- com ho són Balzac, Pavese o Capote, per citar tres novel·listes que poden habitar entre els referents d'aquesta intriga.

Text: **Melcior Comes**
 melciorcomes@gmail.com

Les provatures per fer una literatura popular però alhora de qualitat no acaben de ser reeixides en llengua catalana. Tenim una gran novel·la ambiciosa i d'idees, complexa i d'autor, com la que poden donar-nos Joan Francesc Mira o Jaume Cabré. Però amb escasses excepcions no trobem una novel·la de gènere que, més enllà d'unes convencions establertes, pugui agradar a un públic preocupat pels arguments i els entreteniments legítims i alhora un lector solvent i formalista, adelerat no tant en les històries sinó en la pura literatura: l'encert del verb i l'epifania d'un ordre, la profunditat d'una mirada, el deteniment lúcida en un món ben travat.

La literatura nord-americana ens ofereix de continu un plegat d'autors que són capaços de jugar en aquest terreny intermedi -un Dennis Lehane, o un Richard Price; o l'anglès Nick Hornby-: crear ficcions atracti-

ves per a un públic molt ampli i alhora no fastiguejar -i divertir amb gràcia encuriosida- el lector que encara suporta els clàssics. És una aspiració vàlida i per descomptat tan difícil de satisfer com l'intent de crear una literatura que aspiri a les altures més pedantesques. Crec que és el terreny que ha volgut dominar Pere Antoni Pons amb la seva segona novel·la, *Tots els dimonis són aquí*: un relat sòlid i molt entretingut, que sap usar els esquers de la literatura de gènere -el policíac, el fantàstic- però alhora toca la fibra moral dels seus personatges, aspira a la veritat de l'humanisme i sobretot es basteix a partir de formes treballades.

Hi ha un misteri, doncs: la desaparició d'una al·lota en un poble mallorquí. Hi ha un home esqueixat que busca redimir-se d'un daltabaix i alhora aclarir l'enigma: Ricard Rosenthal, un dels punts forts del relat. Hi ha uns ambients tèrbols, mitges veritats, intuïcions que s'esfumen, pistes

falses, converses farcides d'emocions que palpen, llegendes i històries del passat. Sobretot hi ha personatges: Pons -tan bé com els millors- sap posar-los a fer feina amb dos traços, seleccionar els detalls més intensos, les vibracions més íntimes i de seguida els veiem actuar. I tant se val que sigui l'amo d'un bar, un pare destrossat, un vell erudit o el narrador testimoni que respon les preguntes d'una veu encu-

Pons va més enllà de la literatura de gènere i ens dona una novel·la tèrbola sobre les pors, el destí i el càstig

El més meritori del relat passa per l'administració de la trama; com, amb pols delicat i savi, l'autor ens sap portar a través dels dies que van ocupar el protagonista en la solució de l'emboïllat; com inclou bones reflexions -sobre l'atzar i la culpa, el destí i la innocència, la raó i les pors- amb naturalitat i sense escarafalls que ens allunyin del fons del drama; i com condueix la varietat de narradors que es van combinant molt encertadament en el rescat de tots els meandres de l'argument. Una novel·la que, a més de captivadora i àgil, és bona i vertadera, i potser fins i tot més literària -més escrita en tensió preciosa- del que l'autor voldria acceptar. *Tots els dimonis són aquí*, dins nosaltres, i dins un llibre que val molt la pena.

Tots els dimonis són aquí
 Pere Antoni Pons

Editorial Empúries, Barcelona, 2011
 183 Pàgs / 17 €